

Høringsnotat for Natura 2000-område N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å

Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrænser for N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å

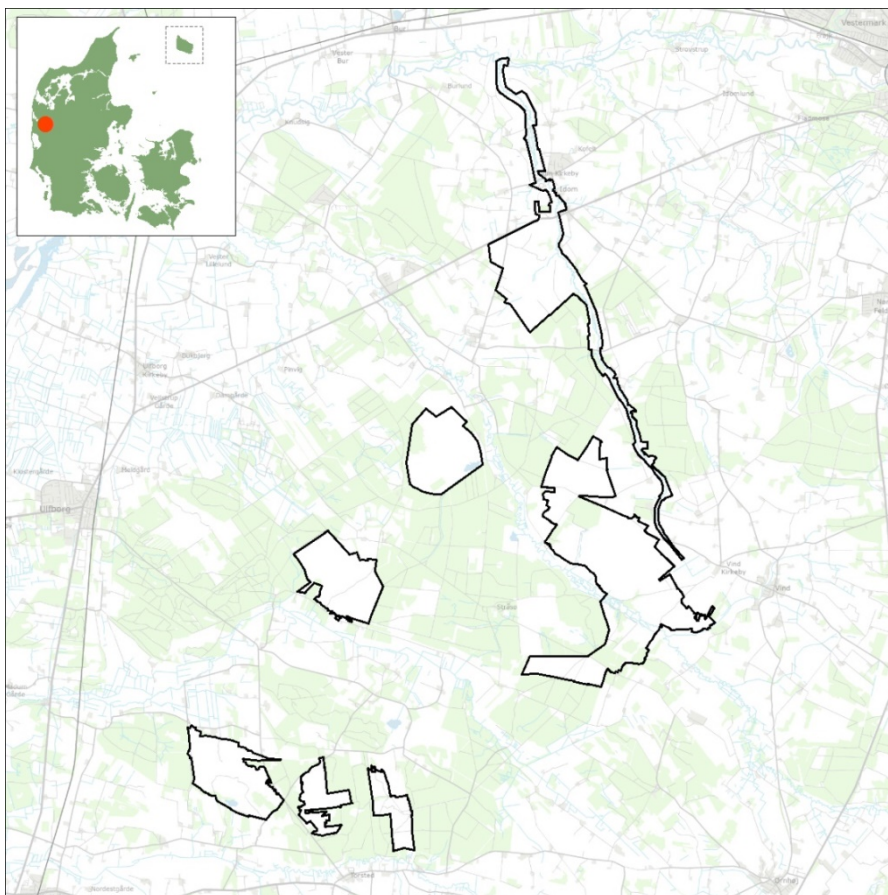
Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrænser for N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.horing.mfvm.dk>

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevareministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrænserne. Høringssvarene, der vedrører dette Natura 2000-område, er omtalt i afsnit 6, som er tilføjet efter høring af bekendtgørelsen. Afsnit 1.3 er blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	3
1.1	Indledning.....	3
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder.....	4
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser.....	4
1.3	Kriterier.....	4
1.4	Høringer.....	6
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å	7
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	7
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	7
3	Høringsvar vedr. generelle emner.....	7
4	Behandling af områdespecifikke emner	7
4.1	H57 Heder og Klitter på Skovbjerg Bakkeø	8
4.1.1	Høringsforslag	8
4.1.2	Indkomne høringssvar.....	9
4.1.2.1	Kvadrat 189-190+223-226+262-264+299-300 – arealer omkring Råsted	10
4.1.2.2	Kvadrat 265, 301 og 331 arealer vest og sydvest for Vind	11
4.1.2.3	Kvadrat 265 og 301 arealer vest for Vind.....	12
4.1.2.4	Kvadrat 227 - arealer ved Stråsø Plantage.....	13
4.1.2.5	Kvadrat 191-192+228-229 og 266-267 arealer nord for Torsted	13
4.1.3	Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer.....	15
4.1.4	Opsamling.....	15
4.2	H225 Idom Å og Ormstrup Hede.....	15
4.2.1	Høringsforslag	15

4.2.2	Opsamling.....	19
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å.....	19
5.1	Opsamling	19
5.2	Den videre proces.....	21
6	Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelseshøring	22
6.1	Baggrund.....	22
6.2	Høringssvar.....	22
6.3	Opsamling	22

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger.

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken, som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske

andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål.”

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udgør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder, som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrenser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrenser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser, som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrenserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt, og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør

Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med Natura 2000-beskyttelsen.

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive jordbrugsarealer, arealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde, et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i, om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier, som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husdyrbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på, om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter, eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget enberigtigelse af de eksisterende Natura 2000-områders grænser. Dette er sket for at justere grænserne i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang, da

Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrænserne og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende høringssvar.

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere, hvor kommunerne i deres egenskab som myndighed blev bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kunne tages ud af Natura 2000-områderne. Naturstyrelsen og Forsvaret blev ligeledes inddraget i denne tekniske proces blandt andet i forhold til forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne.

Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områdernes grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områders grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medie samtidig med, at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000-grænser. Derfor udsendte Miljøstyrelsen et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne høring blev gennemført i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar.

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens

hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrenser, som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen.

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N64 er der i Miljøstyrelsens høringsforslag sket en række reduktioner og udvidelser. Området er foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer og bebyggelser ved habitatområdets grænse. Området er foreslået udvidet med tilstødende naturarealer med våde- og tørre heder og indlandsklitter. Områdegrenserne er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget fire høringssvar indeholdende i alt fire konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Holstebro Kommune, Dansk Botanisk Forening og en lodsejer.

Ændringsforslagene indeholder både forslag om yderligere reduktioner og nye udvidelser af Natura 2000-området. Forslagene om reduktioner kan bl.a. begrundes med lodsejers vurdering af tab af hans ejendoms værdi samt et generelt ønske om ikke at have jord inde i et Natura 2000 område. Forslagene om udvidelser er bl.a. begrundet med tilstedeværelse af arter og habitatnatur på udpegningsgrundlaget, genskabelse af natur samt potentiale for samme.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Af hensyn til det generelle overblik og læsevenlighed nævnes alene organisationer og kommuner med navn. Lodsejere og virksomheder er samlet under betegnelsen lodsejere. Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.horing.mfvm.dk>.

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

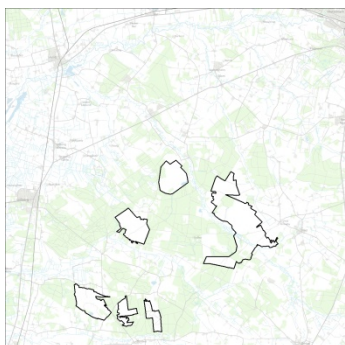
3 Høringsvar vedr. generelle emner

Der er ikke indkommet høringssvar der omhandler generelle emner.

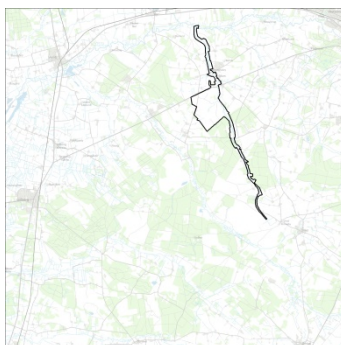
4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å består af følgende habitatområder:

- H57 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og H225 Idom Å og Ormstrup Hede

Figur 2. H57

Figur 3. H225

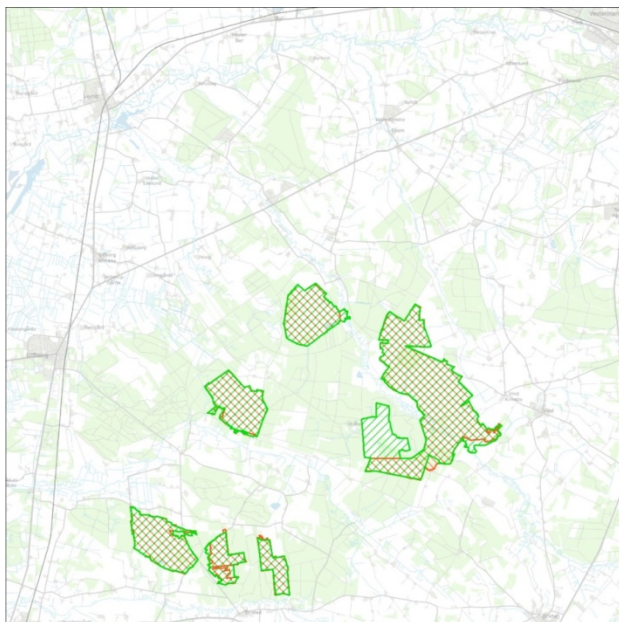
Høringssvar med konkret arealforslag til det enkelte habitatområde samt høringforslagets forslag om justeringer i områdegrensene vil blive gennemgået område for område i de følgende afsnit.

4.1 H57 Heder og Klitter på Skovbjerg Bakkeø

4.1.1 Høringforslag

I Miljøstyrelsens høringforslag er området foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugs- og skovarealer. Derudover er der foreslået flere udvidelser med tilstødende naturarealer på baggrund af forekomst af bl.a. tør hede, våd hede og indlandsklit-naturtyper. Områdegrensene er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 4 viser de berigtigede grænser samt høringforslaget for H57 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø.

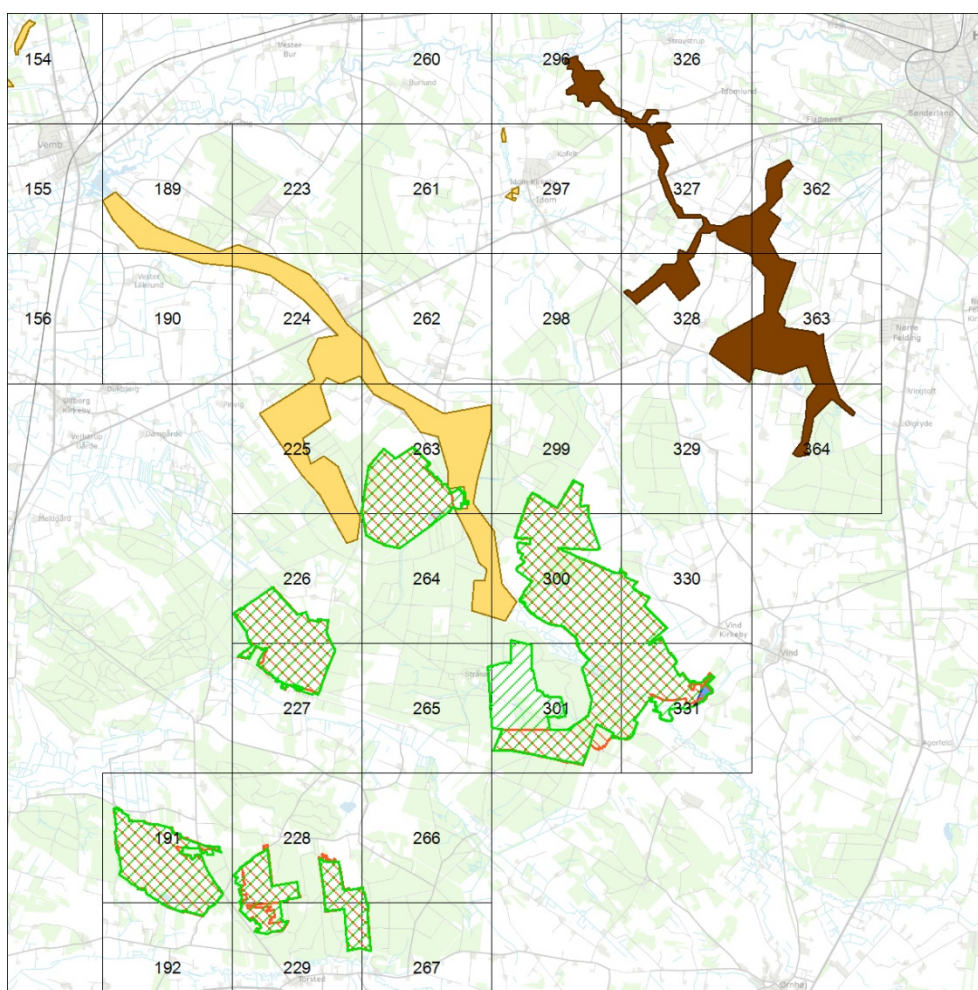

Figur 4. H57. Den orange skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angive høringforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med orange, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.1.2 Indkomne hørings svar

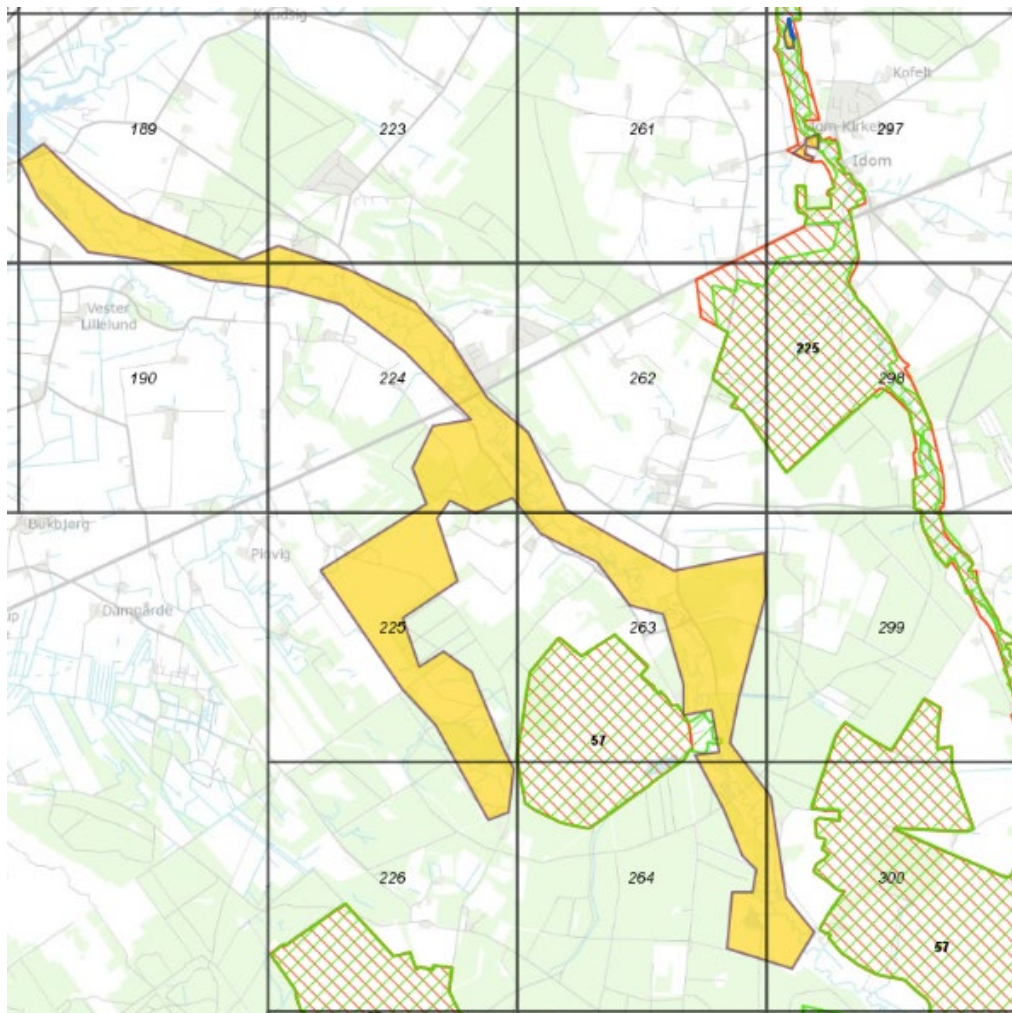
Miljøstyrelsen har modtaget i alt tre ændringsforslag til habitatområdet. Ændringsforslagene er fra Dansk Botanisk Forening og to lodsejere. Ændringsforslagene indeholder både forslag om udvidelser og reduktioner. Samlet set er der foreslået reduktioner på 19,5 ha og udvidelser på 811,6

På figur 5 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdeafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne dækker alle arealer, hvor der er kommet ændringsforslag eller hvor der er foreslået en ændring af områdegrænsen. Kvadraterne gennemgås fra nord mod syd.

Figur 5. Habitatområde H57. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule, blå og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse, blå er forslag til reduktion og brun er forslag til nye områder. Sidstnævnte forslag til nyt område nordøst for det eksisterende behandles i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat og således ikke yderligere i dette

4.1.2.1 Kvadrat 189-190+223-226+262-264+299-300 – arealer omkring Råsted

Figur 6. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet. Det gule helfarvede polygon viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

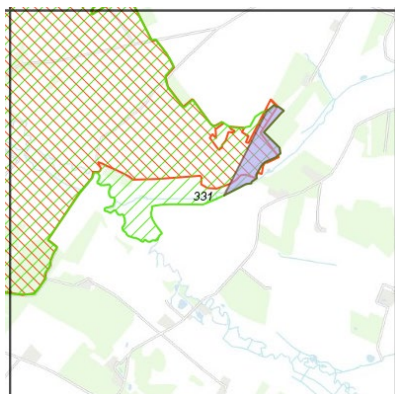
Miljøstyrelsen har forslået habitatområdet udvidet med et areal mod øst i kvadrat 263, da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af amtslige besigtigelsesdata i Naturdatabasen fra 2004, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning og luftfoto fra 1995-2016. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at en del af arealet kan karakteriseres som våd- og tør hede.

Dansk Botanisk Forening foreslår en større udvidelse af området mod nordvest langs Lilleåen. Foreningen vurderer, at ådalen er omgivet af flere arealer med habitatnatur og, at der er mange artsrige kær og skrænter.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar som delvist imødekommes.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer ved Nørre Vosborg Hede som habitatområde foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Arealet indeholder bl.a. naturtyperne tør - og våd hede.

4.1.2.2 Kvadrat 265, 301 og 331 arealer vest og sydvest for Vind

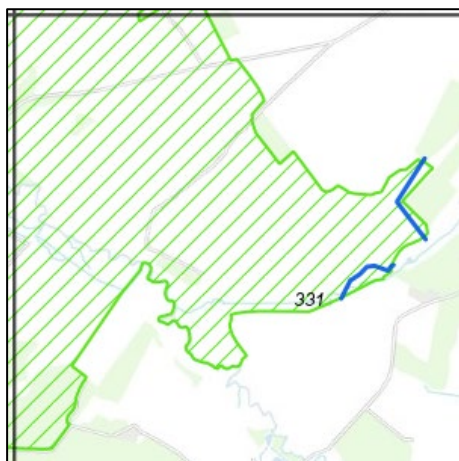

Figur 7. Tallene angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. Det blå helfarvede polygon viser ændringsforslaget, således at blå er forslag til reduktion.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med et areal mod syd i kvadrat 331, da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af kommunale §3 besigtigelsesdata i Naturdatabasen fra 2015, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning og luftfoto fra 1995-2016. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at en del af arealet kan karakteriseres som våd hede og rigkær.

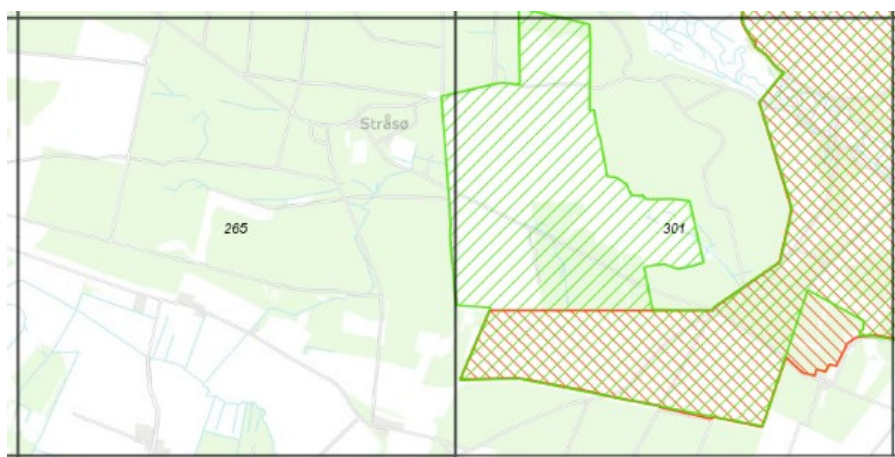
En lodsejer foreslår en reduktion således Miljøstyrelsens forslag til udvidelse annulleres. Det er lodsejerens vurdering, at salgsværdien af hans ejendom vil blive yderligere reduceret, hvis forslaget om udvidelse af habitatområdet (mod øst) vedtages. Samtidig ønsker lodsejeren i øvrigt ikke, at hans ejendom ligger inde i et Natura 2000-område.

På baggrund af den offentlige høring af relevante høringsparter annullerer Miljøstyrelsen den justering af områdegrænsen, som var foreslået i høringsforslaget. Områdegrænsen føres således tilbage til den oprindelige placering inden processen med justering af habitatområdets grænser. Den justerede grænse fremgår af figur 8.

Figur 8. Tallet angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og de blå streger angiver den opdaterede områdegrense.

4.1.2.3 Kvadrat 265 og 301 arealer vest for Vind

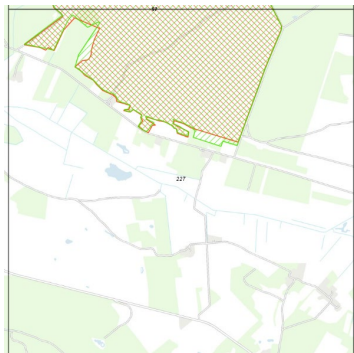
Figur 9. Tallene angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område.

Miljøstyrelsen har forslået habitatområdet udvidet med et areal mod nordvest i kvadrat 265 og 301, da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af amtslige besigtigelsesdata i Naturdatabasen fra 2003, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning samt luftfoto fra 1995-2016. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at en del af arealet kan karakteriseres som våd- og tør hede samt en eller flere af naturtyperne med indlands flyvesand.

Miljøstyrelsen har desuden forslået et mindre areal i kvadrat 301 udtages. Justeringen er sket, da arealet lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen. På baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på udpegningsgrundlaget på arealet. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016. Det vurderes, at det udtagne areal på begge luftfoto kan karakteriseres som intensivt drevne skovarealer. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet

kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

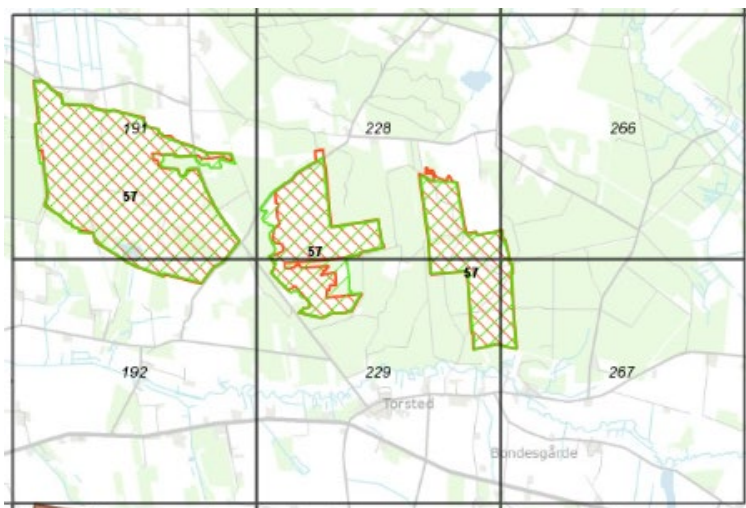
4.1.2.4 Kvadrat 227 - arealer ved Stråsø Plantage

Figur 10. Tallene angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med et par mindre arealer midt i kvadrat 227, da de vurderes at leve op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. På baggrund af Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning og luftfoto fra 1995-2016 vurderes, at arealerne kan karakteriseres som en eller flere af naturtyperne med indlands flyvesand.

4.1.2.5 Kvadrat 191-192+228-229 og 266-267 arealer nord for Torsted

Figur 11. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

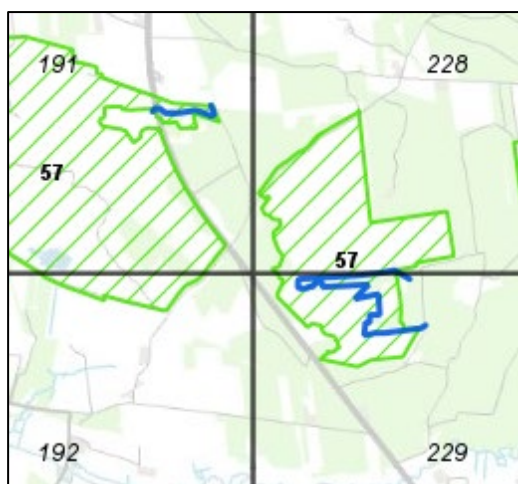
Miljøstyrelsen har foreslået mindre arealer i kvadrat 191 og 228 udtaget af området. Justeringen er sket, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen. På baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på udpegningsgrundlaget på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016. Det vurderes, at de udtagne arealer på begge luftfoto kan karakteriseres som intensivt drevne skovarealer eller dyrkede landbrugsarealer. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealerne kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Miljøstyrelsen har generelt berigtiget områdegrænserne i alle kvadrater. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringsvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og høringsvarene.

Miljøstyrelsen har desuden foreslået habitatområdet udvidet med mindre arealer i kvadrat 191, 228 og 229, da de vurderes at leve op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. På baggrund af Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning og luftfoto fra 1995-2016 vurderes, at arealerne kan karakteriseres som en eller flere af naturtyperne indlandsklitter med flyvesand.

En lodsejer har to steder foreslået en reduktion således Miljøstyrelsens forslag om udvidelse annulleres. Lodsejeren gør opmærksom på, at man ikke ønsker udvidelsen, da arealerne anvendes til skovdrift med skovning og gentilplantning af nåletræer.

På baggrund af den offentlige høring af relevante høringsparter annullerer Miljøstyrelsen to steder den justering af områdegrænsen, som var foreslået i høringsforslaget, på denne lodsejers arealer. Områdegrænsen føres således tilbage til den oprindelige placering inden processen med justering af habitatområdets grænser. Den justerede grænse ses på figur 12.

Figur 12. Tallet angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og de blå streger angiver den opdaterede områdegrænse.

4.1.3 Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer ved Nørre Vosborg Hede, Stråsø Plantage, Kronhede, Hoverdal Plantage og Tihøje Hede som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Områderne ejes af Naturstyrelsen og forventes at indeholde naturtyper som tør hede, våd hede, indlandsklitter, brunvandet sø, næringsrig sø og vandløb med vandplanter. Det er desuden muligvis levested for bæklampret og stor vandsalamander.

4.1.4 Opsamling

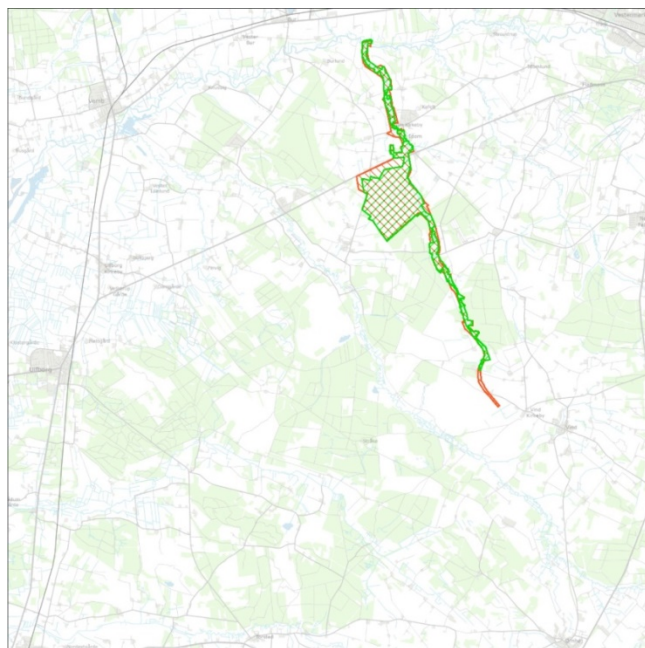
Samlet set reduceres området efter at alle høringsvar er behandlet med 25 ha og samtidig udvides området andre steder med 1213 ha.

4.2 H225 Idom Å og Ormstrup Hede

4.2.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer samt bygning i randen af området. Områdegrænserne er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet

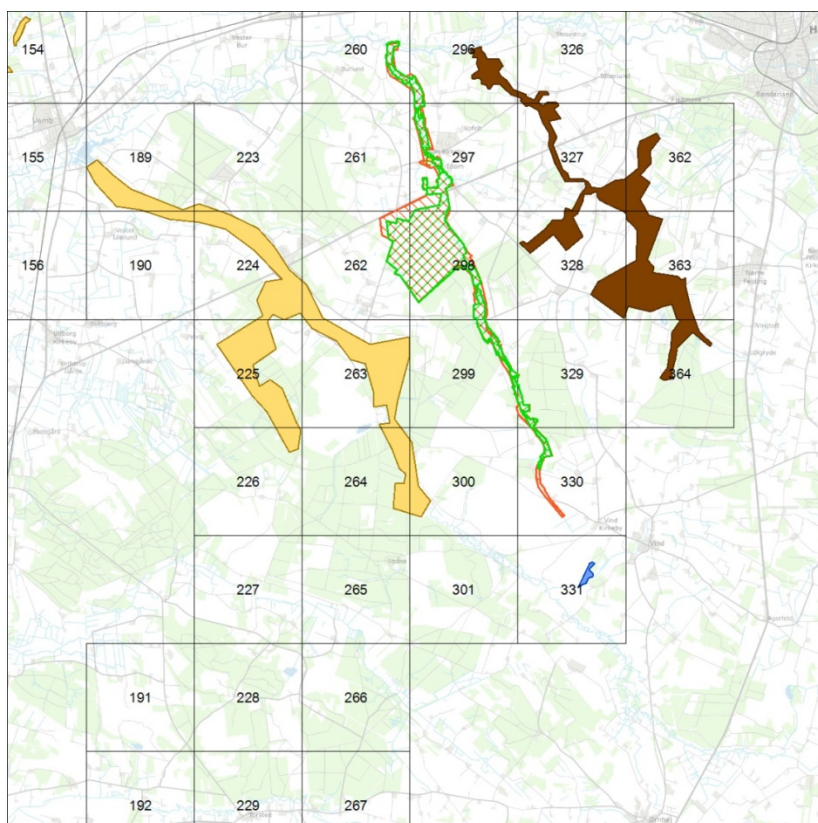
Figur 13 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for H225 Idom Å og Ormstrup Hede.

Figur 13. Habitatområde H225. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning.

Miljøstyrelsen har modtaget i alt to høringsvar med konkrete forslag til ændringer af områdets afgrænsning. Begge høringsvar er fra Holstebro Kommune og begge foreslår at Miljøstyrelsens forslag til reduktion af områdegrænsen annulleres dels ved et tidligere dambrug nord for Idom, dels ved Idom Kirke.

På figur 14 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdeafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne dækker alle arealer, hvor der er kommet ændringsforslag eller hvor der er forslået en ændring af områdegrensen. Kvadraterne gennemgås fra nord mod syd.

Figur 44. Habitatområde H225. Den orange skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule, blå og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse, blå er forslag til reduktion og brun er forslag til nye områder. Sidstnævnte forslag til nyt område nordøst for det eksisterende behandles i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat og således ikke yderligere i dette.

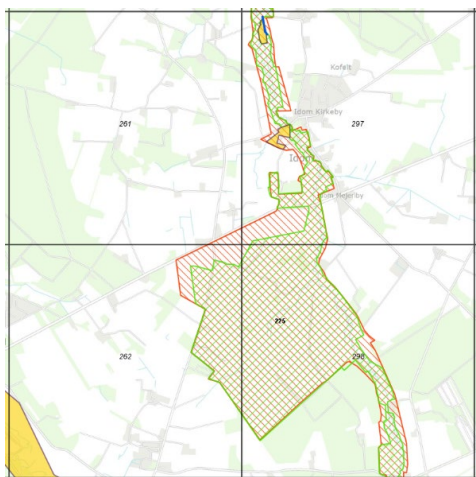
4.2.1.1 Kvadrat 260+296 – arealer nord for Idom Kirkeby

Figur 55. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. Det brune helfarvede polygon viser ændringsforslagene, således at brun er forslag til nye områder. Sidstnævnte forslag til nyt område nordøst for det eksisterende behandles i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat og således ikke yderligere i dette.

Miljøstyrelsen har forslået en del arealer i kvadrat 260 og 296 udtaget. Justeringen er sket, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen. På baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på udpegningsgrundlaget på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016. Det vurderes, at de udtagne arealer på begge luftfoto kan karakteriseres som intensivt dyrkede landbrugsarealer. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealerne kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

4.2.1.2 Kvadrat 261-262+297-298 – arealer nær Idom Kirkeby

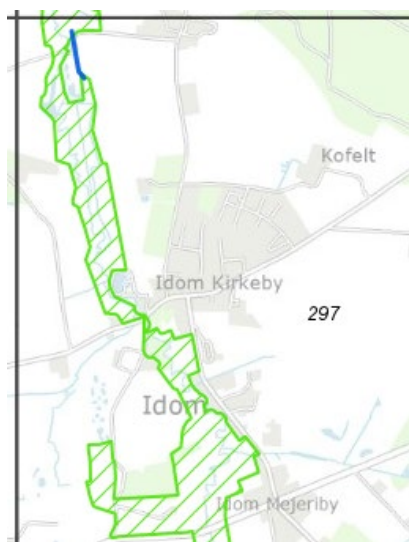

Figur 66. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse. Det gule polygon nederst til venstre i kvadrat 262 er allerede behandlet under pkt. 4.1.2.1 ovenfor.

Miljøstyrelsen har forslået en del arealer i kvadrat 261, 262, 297 og 298 udtaget. Justeringen er sket, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen. På baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på udpegningsgrundlaget på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016. Det vurderes, at de udtagne arealer på begge luftfoto kan karakteriseres som intensivt dyrkede landbrugsarealer, bygninger mv. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealerne kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Holstebro Kommune foreslår en udvidelse, således at områdegrensen føres tilbage til dens oprindelige placering ved et nedlagt dambrug nord for Idom Kirkeby i den nordlige side af kvadrat 297, kommunen gør opmærksomt på, at dambruget nu er fjernet og området er i 2016 genskabt som natur.

Miljøstyrelsen har på baggrund af det fremsendt dokumentation for eksisterende projekt vurderet, at projektets formål understøtter målsætningen i Natura 2000-planen og bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper jf. områdets Natura 2000-plan. På den baggrund justeres høringsforslaget, så projektarealet fortsat delvis er omfattet af habitatområdet. Den justerede grænse ses på figur 17.

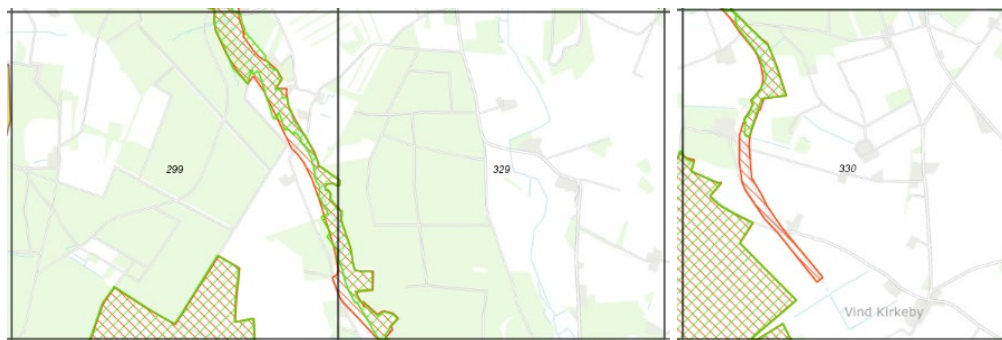

Figur 17. Tallet angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og den blå streg angiver den opdaterede områdegrense.

Holstebro Kommune foreslår desuden en udvidelse, således at områdegrensen føres tilbage til dens oprindelige placering ved Idom Kirke i kvadrat 297. Kommunen gør opmærksomt på, at man har bidraget til at få etableret græsning på arealet, og at der er potentiale for udvikling af habitatnaturtypen surt overdrev.

Miljøstyrelsen har på baggrund af høringsvaret gennemgået datagrundlaget på ny. Miljøstyrelsen kan ikke dokumentere, at der på arealet er forekomst af habitatnatur eller levested for arter på habitatområdets udpegningsgrundlag. Et potentiale for, der evt. senere kan komme habitatnatur kan ikke alene begrunde opretholdelse af arealet. På baggrund heraf fastholdes høringsforslagets områdefgrænsning.

4.2.1.3 Kvadrat 299, 329 og 330 – arealer nær Vind Kirkeby

Figur 78. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 14. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse. Det gule polygon nederst til venstre i kvadrat 262 er allerede behandlet under pkt. 4.1.2.1 ovenfor.

Miljøstyrelsen har foreslået en del arealer i kvadrat 299, 300, 329 og 330 udtaget. Justeringen er sket, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen. På baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på udpegningsgrundlaget på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 og 2016. Det vurderes, at de udtagne arealer på begge luftfoto kan karakteriseres som intensivt dyrkede landbrugsarealer, bygninger mv. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealerne kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Miljøstyrelsen har generelt berigtiget områdegrænserne i alle kvadrater. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og høringssvarene.

4.2.2 Opsamling

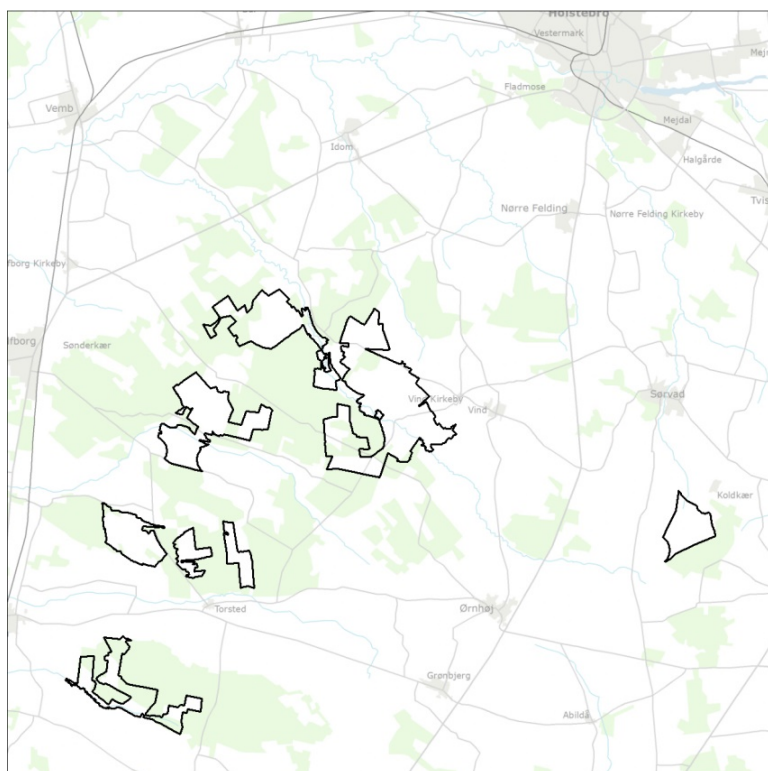
Samlet set reduceres området efter at alle høringsvar er behandlet med 101ha og samtidig udvides området andre steder med 6 ha.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å

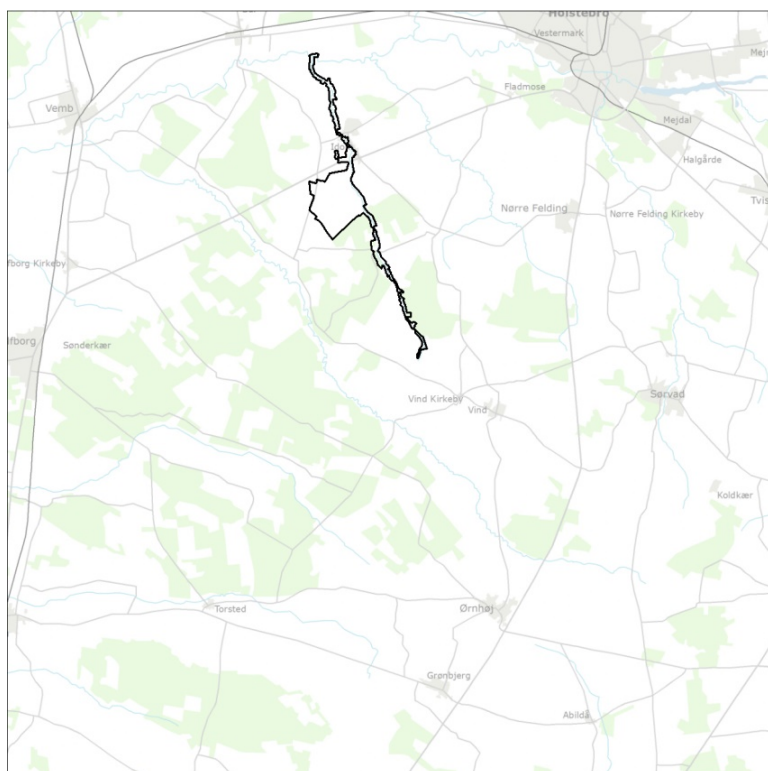
5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar, genhøring af implicerede lodsejere og kommunen og udlægning af Naturstyrelsens arealer. I alt udvides Natura 2000-områdets med 1219 ha og reduceres med 126 ha.

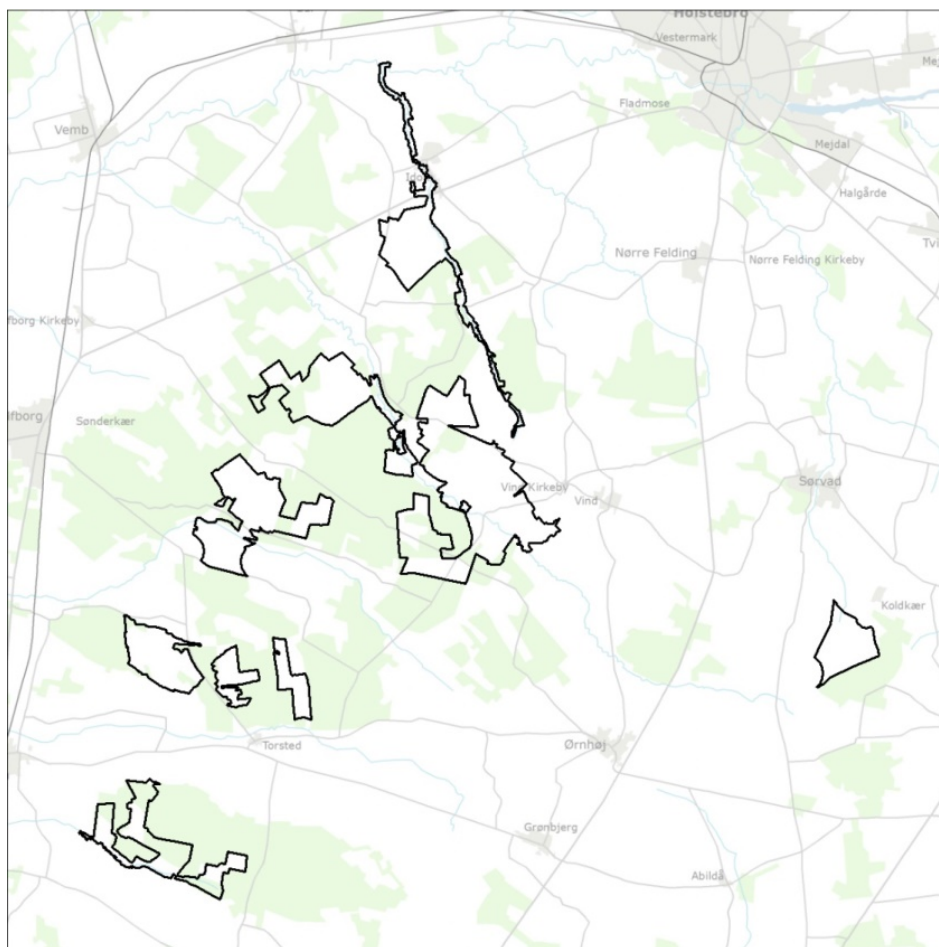
De endelige områdegrænser fremgår af figur 19, 20 og 21.

Figur 19. Den endelige afgrænsning af habitatområde H57 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø fremgår af kortet.

Figur 20. Den endelige afgrænsning af habitatområde H225 Idom Å og Ormstrup Hede fremgår af kortet.

Figur 21. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N64 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø og Idom Å fremgår af kortet.

5.2 Den videre proces

Justeringerne af Natura 2000-områdernes grænser skal godkendes af EU- Kommissionen. På baggrund af de udarbejdede justeringer af Natura 2000-områdernes grænser udsteder Miljø- og Fødevareministeriet en bekendtgørelse, som sendes i høring 20. august – 17. september 2018 med henblik på, at de foreslåede udvidelser opnår beskyttelse som Natura 2000-områder. På arealer med foreslåede reduktioner opretholdes Natura 2000-beskyttelsen under den kommende dialog med EU-Kommissionen. Dette sker i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for ændringer i Natura 2000-områders afgrænsning.

Ultimo oktober 2018 underretter Miljø- og Fødevareministeriet EU-kommissionen om de foretagne og foreslåede justeringer af områdegrensene herunder præsentation af principper for justeringerne og arealmæssige konsekvenser. Dialogen med EU-kommissionen forventes afsluttet medio 2019, hvorefter de endelige Natura 2000-områdegrensninger kan fastlægges ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

6 Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelsesshøring

6.1 Baggrund

Som opfølgning på Natura 2000-grænsejusteringsprocessen forventes en ny bekendtgørelse om udpegning af administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) at træde i kraft den 1. november 2018. Bekendtgørelsen erstatter bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016.

Bekendtgørelsen har været i høring i perioden 22. august til 17. september 2018. I forbindelse med bekendtgørelsesshøringen er der kommet en række høringssvar vedr. specifikke områder og deres afgrænsning.

6.2 Høringssvar

Der er kommet fire høringssvar til område nr. N64 – Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø.

De indkomne høringssvar indeholder nye argumenter og oplysninger og er derfor behandlet her:

Dansk Botanisk Forening finder det besynderligt, at det ny-udpegede delområde ved Hovderdal Plantage ikke medtager naturarealer med bl.a. kildevæld med bilagsarten blank seglmos. Foreningen finder det desuden vanskeligt, at forvalte det nye habitatområde pga. den amøbeformede afgrænsning.

Miljøstyrelsen henviser til teksten i afsnit "4.1.3 Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer" i dette høringsnotat.

Vestjysk Landboforening og SAGRO på vegne af en række lodsejere er bekymrede over udpegning af Hovderdal Plantage og Tihøje Hede som nye delområder i N64. Landboforeningen stiller sig desuden uforstående over, at der kan ske en udpegning, når der endnu ikke er foretaget en kortlægning habitatnaturen og arters levesteder på de pågældende arealer.

Miljøstyrelsen henviser til teksten i afsnit "4.1.3 Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer" i dette høringsnotat.

Vestjysk Landboforening og SAGRO har desuden generelle bemærkninger til fremtidige udviklingsmuligheder for husdyrproduktionerne i de nyudpegede delområder ved Hovderdal Plantage og Tihøje Hede.

Miljøstyrelsen henviser til styrelsens generelle høringsnotat, hvor dette er behandlet. Notatet ligger på Miljøstyrelsens hjemmeside.

6.3 Opsamling

Afgrænsning af Natura 2000-områder N64 – Hede og klitter på Skovbjerg Bakkeø er ikke justeret på baggrund af Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelsesshøring. Den endelige områdegrense fremgår af bekendtgørelsen, der forventes at gælde fra 1. november 2018 og fremgår også af side 21 i dette høringsnotat.